

AKTYWIZACJA MŁODZIEŻY WYZWANIEM WSPÓŁCZESNEGO NAUCZYCIELA

Aktywizując młodzież rozwijamy umiejętności:

1. umiejętności obywatelskie (udział w życiu społecznym, poprzez wolontariat, głosowanie i składanie petycji);
2. umiejętności społeczne;
3. umiejętności komunikacyjne (słuchanie, rozumienie i udział w dyskusjach);
4. umiejętności międzykulturowe (budowanie dialogu międzykulturowego i uznawanie różnic kulturowych).

Działania animacyjne, aktywizujące młodzież szkolną do poznania praw człowieka i zastosowania ich w bezpiecznej przestrzeni szkolnej pod okiem edukatora, nauczyciela, opiekuna grupy w dużej mierze zmierzają do wprowadzenia zmiany, kształtują postawę obywatelską i przyczyniają się do rozwoju demokracji partycypacyjnej. W szkole młodzi powinni uzmysłwić sobie, taktując to jako normę, że instytucje publiczne działają przejrzysto, jawnie, konsultują decyzje dotyczące społeczności uczniowskiej prowadząc dialog z reprezentacją młodzieżową jak i całą społecznością. Szkoła powinna dać młodym doświadczyć współrzędzenia i współodpowiedzialności. Młodzi ludzie opuszczając mury szkoły, kończąc szkolną, formalną edukację obywatelską winni zrozumieć, że partycypacja to zjawisko powszechne w demokratycznym państwie dlatego, że przynosi w dłuższej perspektywie korzyści.

Samorządność uczniowska wprowadza młodych w meandry demokracji i jest pierwszą formą doświadczenia mechanizmów demokratycznych

Rolą nauczyciela jest towarzyszenie, wspieranie merytoryczne oraz świadczenie własną postawą obywatelską. Dlatego tak ważne jest właściwe zaplanowanie z młodzieżą działań i przyjrzenie się procesowi, mechanizmom wprowadzania zmiany społecznej. Doświadczenia z lat szkolnych kształtują postawę obywatelską oraz ich wyobrażenie o państwie i jego aparacie władzy, mechanizmach demokratycznych i ich efektywności, roli władzy i obywatela w zarządzaniu państwem, lokalną wspólnotą. Doświadczenie procesu wprowadzania zmiany społecznej i innych form aktywności obywatelskiej w szkole, pozwala młodym ludziom na realizację własnych zamierzeń w życiu dorosłym z wykorzystaniem narzędzi obywatelskich, jak inicjatywy obywatelskie, kontrola władzy – monitoring, udział w konsultacjach społecznych a przede wszystkim aktywność społeczna w organizacjach pozarządowych.

JAK ZAPLANOWAĆ PROCES WPROWADZANIA ZMIANY?

1. Określić grupę osób, bez których sukces we wprowadzaniu zmiany jest niemożliwy (osoby kluczowe), osoby wspomagające proces zmiany swoim autorytetem, wiedzą, środkami rzeczowymi i finansowymi oraz bezpośrednich odbiorców zmiany.
2. Zaangażować osoby kluczowe oraz bezpośrednich odbiorców zmiany.
3. Opracować komunikaty o potrzebie wprowadzenia zmiany

4. Przewidzieć i zaplanować małe sukcesy.
5. Wspólnie celebrować sukcesy, wyciągać wnioski z porażek, stale wzbudzać zaangażowanie w zespole.
6. Poszukiwać sojuszników i budować koalicje formalne i nieformalne, w tym z mediami.
7. Opracować metody utrwalenia wprowadzonej zmiany i utwalić zmianę, tak by przestano odbierać ją jako zmianę.

Role w procesie zmiany identyfikacja sojuszników i oponentów

- Kto, która instytucja jest sojusznikiem lub oponentem w procesie zmiany?
- Co dane osoby/instytucje mogą zrobić na rzecz zmiany?
- Jak przekonać innych do uczestniczenia w procesie zmiany lub jak przynajmniej wyciszyć ich opór?

Pomocnicy w procesie zmiany

- Kto to taki?
- Czego możemy od nich oczekiwać?
- Co my możemy im zaoferować lub czego mogą od nas oczekiwać?
- Ranking pomocników...

Poszukując sojuszników zmiany postaraj się w trakcie rozmów skupić się na korzyściach jakie osoby te potencjalnie zyskają na wprowadzeniu zmiany lub wykaż, że aktualna sytuacja dotyka ich negatywnie w równym stopniu jak innych, mimo tego, że oni tego osobiście jeszcze nie odczuli...

Prowadząc akcję społeczną i roztaczając wizję należy komunikować sukcesy jakie już się osiągnęło,

- należy unikać mówienia o tym co się planuje robić,
- możemy komunikować jaką zmianę swoim działaniem planujemy wprowadzić,
- nie komunikujemy jakie działania elementarne planujemy przeprowadzić,
- np. media zajmują się tylko sukcesami i porażkami – nie „dają” się wykorzystywać jako tuba propagandowa do prezentacji harmonogramu działań,
- wyrażaj jasno sedno Twojego zaangażowania,
- zidentyfikuj głównych uczestników/graczy w procesie wprowadzania zmiany – te osoby które pomogą Ci zakomunikować zmianę, właściwie prezentować cele działania i pomogą w zdobyciu zaufania społeczności lokalnej
- zrozum obawy swoich oponentów/przeciwników
- bądź zawsze gotowy by wykorzystać okazje kiedy Twój oponenti będą skupieni na innych sprawach lub kiedy „nie stoją na posterunku” i wówczas zintensyfikuj swoje działania,
- pracuj z przedstawicielami władzy i partnerami z różnych opcji politycznych,

- ustal, które obszary zainteresowań Twoje i/lub Twojej organizacji są zbieżne z obszarami zainteresowań innych ludzi/organizacji, pomyśl jak włączyć ich/je do zaproponowanego przez twoją organizację procesu zmiany i rozpocznij z nimi współpracę na rzecz zmiany.

Przeszkadzacze w procesie zmiany

- Kto to taki?
- Czego możemy od nich oczekiwać?
- Co my możemy im zaoferować lub czego mogą od nas oczekiwać?
- Ranking przeszkadzaczy...

PLANOWANIE DZIAŁAŃ – ELEMENT PROCESU ROZWOJU UMIEJĘTNOŚCI SPOŁECZNYCH

1. Diagnoza problemów i potrzeb;
2. Ustalenie celu – wg metody SMART;
3. Zaplanowanie działań w czasie – harmonogram;
4. Wycena kosztów działań - budżet;
5. Poszukiwanie sponsorów, rzeczników – osoby wspierające nasz pomysł finansowo, merytorycznie, prestiżowo, autorytetem;
6. Promocja działań, ustalenie kanałów dystrybucji informacji o projekcie, przedsięwzięciu, ustalenie języka komunikatu i adresatów komunikatu;
7. Utrwalenie zmiany (efektów). Uwaga każde utrwalenie zmiany oznacza początek kolejnej zmiany.

PRZYKŁADY DZIAŁAŃ ANIMACYJNYCH

Przykłady działań animacyjnych prowadzonych na rzecz i z młodzieżą szkolną na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej. Realizatorem działań było Stowarzyszenie Razem dla Innych.

SZKOLNE AKCJE ANTYKORUPCYJNE

5 grup, każda z grup miała za zadanie przygotować projekt – scenariusz akcji antykorupcyjnej oraz przeprowadzić akcję w szkole. Przykładowe działania:

I grupa

Przygotowała ulotki dotyczące problemu korupcji oraz zawierające apel do innych uczniów i nauczycieli by zechcieli przyłączyć się do działającej już w szkole młodzieży. Ulotki zostały rozwieszane w całej szkole na wszystkich drzwiach oraz tablicach. Miały różną formę graficzną i zostały zaprojektowane przez uczniów.

II grupa

Przygotowała tzw. pigułki antykorupcyjne, do tego przygotowano plakat z napisem "cukierki antykorupcyjne łapodajki". Cukierki były rozdawane wśród uczniów, nauczycieli i pracowników szkoły. Akcja wzbudziła zainteresowanie zarówno młodzieży jak i nauczycieli, i była przyjęta z życzliwością i zrozumieniem.

III grupa

Przeprowadziła projekt "Słuchaj nas, nie innych". Polegał on na wygłoszeniu wykładu na temat korupcji z użyciem radiowęzła szkolnego.

IV grupa

"Patrz jak żyć"- przygotowanie plakatów antykorupcyjnych i ich prezentacja w szkole (aula)

V grupa

W auli szkoły zebrała się młodzież (ponad 100 osób). Dzień wcześniej rozwieszono plakaty zapraszające do udziału w spotkaniu. Zebrana młodzież wysłuchała informacji o realizacji w szkole programu antykorupcyjnego. Następnie na wzór *Hyde Parku* zorganizowano *speaker's corner* i młodzi ludzie mogli się króciutko wypowiadać i dzielić własnymi przemyśleniami. Głos zabrali, także nauczyciele. Uczniowie bardzo emocjonalnie reagowali na wystąpienia. Ta forma akcji antykorupcyjnej podobała się najbardziej.

DZIEDZINIEC KULTURY

Nadrzędnym celem projektu jest propagowanie „kultury wysokiej” w środowisku o ograniczonym do niej dostępie. Cel ten będzie realizowany wieloetapowo. Pierwszym etapem było wyłonienie młodzieżowych animatorów kultury i przeszkolenie ich podczas dwudniowego kursu (umiejętności logistyczne, pozyskiwanie sponsorów, zasady promocji podejmowanych przedsięwzięć oraz ich dokumentowania). Kolejna faza realizacji projektu to zorganizowanie trzech koncertów dla mieszkańców. Młodzi animatorzy, raz w tygodniu spotkali się z koordynatorem i partnerami projektu i wzięli aktywny udział w planowaniu i organizacji koncertów. Zdobyli doświadczenie zostali, po zakończeniu projektu, inicjatorami podobnych działań. Występ zaproszonych muzyków poprzedzony został prezentacją lokalnych twórców (promowania artystów). Każdy koncert dotyczył innego gatunku muzycznego (np. rock, alternatywa, poezja śpiewana). Etapem zamykającym projekt, była przygotowana na dziedzińcu zamkowym wystawa fotografii dokumentujących działania, związane z *Dziedzińcem Kultury*. Spotkanie podsumowujące projekt zgromadziło wszystkich partnerów i rozpoczęło się wykładem, wygłoszonym przez historyka (badacza dziejów Zakonu Krzyżackiego).

„SŁOWO SIĘ RZEKŁO” PROJEKT MONITORINGU KAMPANII WYBORCZYCH I REALIZACJI OBIETNIC WYBORCZYCH W WYBORACH SAMORZĄDOWYCH

W ramach projektu, zaplanowane zostały spotkania z kandydatami na radnych i wójtów, burmistrzów powiatu ostródzkiego, ostatecznie odbyło się 7 spotkań wyborczych organizowanych przez samych realizatorów projektu. Realizatorzy projektu organizowali indywidualne spotkania z kandydatami oraz dokonywali analizy materiałów kampanii wyborczej. Zestaw informacji na ulotkach i plakatach nie zawierał treści programu wyborczego i tym samym obietnic wyborczych. Przed spotkaniami opracowany został zestaw kluczowych zapytań oraz zagadnień ważnych z punktu widzenia mieszkańców obszaru powiatu ostródzkiego i gminy.

- Z ramienia jakiej opcji politycznej Pan/Pani kandyduje?
- Czy ma Pan/Pani jakieś doświadczenie w pełnieniu funkcji samorządowych?
- Czy Pana/Pani planowane działania mają związek z wykonywaną przez Pana/Panią pracą zawodową lub wykształceniem?
- Proszę przedstawić zagadnienia i problemy jakimi chciałby/łaby się Pan/Pani zająć w najbliższej przyszłości?
- Czym chciałby/łaby Pan/Pani pozyskać zaufanie i głosy wyborców? Prosimy szczególnych przedstawienie jakiś szczególnych cech, które mogłyby decydować o wyborze Pana/Pani na dane stanowisko.
- Czy planuje Pan/Pani jakieś działania związane z problemem bezrobocia i masowych wyjazdów młodych ludzi za granicę? Jeśli tak, to jakie?
- Czy ma Pan/Pani jakieś szczególne plany w związku z rozwojem turystyki i ochrony środowiska w naszym regionie?
- Czy chciałby/łaby Pan/Pani coś zmienić w działaniach dotychczasowych władz samorządowych?
- Skąd będzie Pan/Pani chciał/a pozyskiwać środki finansowe i w jaki sposób chce je Pan/Pani wykorzystać?
- Dlaczego uważa Pan/Pani, że to właśnie Pana/Panią powinni poprzeć wyborcy?

Opracowany został Raport z przebiegu kampanii i realizacji deklaracji/obietnic wyborczych złożonych podczas spotkań, rozmów jak i na ulotkach wyborczych zawierających zarys programu wyborczego. Przeprowadzono 6 oficjalnych spotkań z radnymi oraz burmistrzem i starostą - monitoring realizacji obietnic wyborczych (głównie przygotowań do realizacji obietnic wyborczych) – publikacja w wersji elektronicznej wraz z informacją o projekcie;

RAZEM NA RZECZ TOLERANCJI, RAZEM PRZECIW DYSKRYMINACJI

Projekt stanowił odpowiedź na rosnące zapotrzebowanie na edukację obywatelską w zakresie tolerancji. Przesycone stereotypami media, w szczególności telewizja, a także codzienny język (stwierdzenia typu: „chciwy jak Żyd”, „ocyganić”, „plotkować jak baba”) stanowią tylko na pierwszy rzut oka niewielkie zagrożenie dla szerzenia idei tolerancji. W rzeczywistości są pierwszym, do tego niebezpiecznie nieuświadomionym, kontaktem z uprzedzeniami, które to, często bezwiednie, są powielane. Uświadomienie źródła uprzedzeń i pomoc w szukaniu rozwiązań zmierzających do przeciwdziałania dyskryminacji, nadawania niebezpiecznych etykiet czy też szufladkowania ludzi bez dania sobie szansy na wzajemne poznanie i zrozumienie odmienności było celem projektu. Przeprowadzono szkolenia, debaty, spotkania o tolerancji i objawach dyskryminacji. Młodzież zorganizowała happening uliczny, zaprojektowała plakaty i inne materiały informacyjne.

Opracowanie: Aneta Pierzchała-Tolak

Członkini zarządu Stowarzyszenia Sieć Obywatelska Watchdog Polska
www.siecobywatelska.pl; www.watchdogpoland.pl

80-842 Gdańsk, ul. Osiek 11/12, tel./fax (58) 305-80-60, 305-80-61, www.gfo.pl gfo@gfo.pl

Trenerka organizacji pozarządowych zajmująca się tematyką praw obywatelskich, głównie prawo dostępu do informacji publicznej, prawa do wiedzy w tym dostępności informacji. Prowadzi również szkolenia z zarządzania projektami, wprowadzania zmiany społecznej, budowania koalicji, budżetu obywatelskiego jako elementu demokracji partycypacyjnej.

Kontakt:

e-mail: aneta.pierzchala@siecobywatelska.pl

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.